

CUT #080

MEDLEMSBLAD FOR MEDIELÆRERFORENINGEN

JUNI 2005

Frustreret?

BUD PÅ HVERDAGEN
EFTER REFORMEN

Menneskejagt

PÆDAGOGISK KLIP OM
CHASE-FILM FØR OG NU

Det perverse syn

FLOT OG KLOG DVD-UDGAVE AF
MICHAEL POWELLS *PEEPING TOM*

▶▶ ALMEN STUDIEFORBEREDELSE	▶▶ ANMELDELSE	PEEPING TOM
TEMA: REFORMENS UDFORDRINGER	DELETIMER SOM MULIGHED	STORE HOLD -
MINIMALT Udstyr!	▶▶ EKSAMENSSPØRGSMÅL & ELEVPRODUKTIONER	▶▶
PÆDAGOGISK KLIP	FULD FART FREM - CHASE-FILM	▶▶ GENERALFORSAMLING

CUT #080

Redaktion

KATHRINE AGGEBØ
MARTIN HOULIND
MIMI OLSEN

aggebo@humleby.dk
houlind@emilie-og-andreas.dk
mimi.olsen1@skolekom.dk

Skribenter i dette nummer

ANNA TUXEN
HANS OLUF SCHOU
KATHRINE AGGEBØ
MARTIN HOULIND
RIE GRAVESEN
LISBET BORKER
OTTO PRETZMANN

Soro Akademi
Viby Amtsgymnasium
Tårnby Gymnasium & HF
Roskilde Katedralskole
HFC-Efterslægten
Øregård Gymnasium
Dronninglund Gymnasium

Produktion & tryk

DJ-TRYKCENTER

dj.tryk@mail.tele.dk

Mediefags hjemmeside

www.emu.dk/gym/fag/ft

WEBMASTER
Ole Østergaard

ole.oestergaard@skolekom.dk

DEADLINE FOR CUT#081 24. OKTOBER 2005

Medielærerforeningens bestyrelse

FORMAND & MEDLEM AF FAGLIGT FORUM

Lisbet Borker, Norgesgade 31, 5.th, 2300 Kbh. S.
Tlf. 32 54 24 47. E-mail: lborker@hotmail.com

KASSERER & MEDLEMSREGISTRATOR

Kirsten Andersen, Hvidtjørnevej 26, 2720 Vanløse.
Tlf. 38 74 38 27.
E-mail: ka.cg@ci.kk.dk Gironummer: 825-4850

MEDLEM AF PS

Mikael Busch, Gefionsvej 28B, 6000 Kolding.
Tlf. 75 50 93 70. E-mail: mb@kolding-gym.dk

Otto Pretzmann, Lupinvej 8, Klokkeholm, 9320 Hjallerup.
Tlf. 98 28 42 90. E-mail: ottop@tdcadsl.dk

Jette Meldgaard Harboe, Sjællandsgade 79 2., 8000 Århus C.
Tlf. 86 13 70 09. E-mail: je@vucaarhus.dk

REPRÆSENTANT I CUT-REDAKTIONEN

Mimi Olsen, Norrebrogade 70 3.tv, 2200 Kbh. N.
Tlf. 35 39 12 29. E-mail: mimi.olsen1@skolekom.dk

AD HOC

Kasper Sonderby Madsen, Jonstrupvej 2, 3500 Værløse.
Tlf. 38 74 56 50. E-mail: kasper.soenderby.madsen@nagym.dk

ANNONCERING I CUT

Priser 1 side - 800 kr. 1/2 side - 450,- kr.

Kontakt Kathrine Aggebo, Carstensgade 64, 1770 Kbh. V.
Tlf. 33 91 15 07. E-mail: aggebo@humleby.dk

FORSIDEBILLEDE & KOLOFONBILLEDE FRA THE BOURNE SUPREMACY (FOTO: UNIVERSAL PICTURES)

POINT OF VIEW IKKE ALLE JUBLER!

SOM GYMNASIELÆRER MED musik og film er jeg hårdt ramt af gymnasireformen, så nu bøjer jeg græske gloser - derefter kan jeg læse oldtidskundskab. Det er såmænd meget sjovt, hvis det ikke lige var fordi jeg har fuldtidsarbejde.

Jeg ønsker ikke at være lyseslukker ved mediefags jubelfest over det ganske land, men på min skole - Tårnby Gymnasium - har faget ikke fået en plads, så mine fremtidsudsigter vedrørende undervisning i det fag, jeg allermest holder af, slutter vel i 2007. Jeg tror nemlig ikke på, at faget bliver oprettet, da man på min skole har givet meget lidt plads til frie valgfag. Faget fik ingen plads som kunstnerisk fag (rektors beslutning) og man valgte at lægge mediefag ind i en studieretning sammen med engelsk og fransk, som selvfølgelig ikke blev til noget. Jeg tabte kampen om studieretning med engelsk og samfundsfag. Til gengæld er der søgning til to studieretninger med engelsk, samfundsfag og psykologi! Den jammer, der lyder på bl.a. SkoleKom vedrørende mangel på mediefagslærere, kan jeg ikke sætte mig ind i. Det ville da være skønt at have fuldt hus i mediefag i et par år, indtil det finder sit realistiske leje.

Egentlig betragter jeg mig som reformvenlig, men jeg kan ikke forstå, at man nedprioriterer de kunstneriske fag. Fra i dag at have to obligatoriske kunstneriske fag - musik og billedkunst - og mulighed for et tredje - enten drama eller film og tv - vil eleverne i fremtiden møde færre kunstneriske fag. Med reformens fokus på at videreudvikle naturvidenskab, skulle man tro, at man også havde behov for at være kreativ. Men de fag er ikke på den politiske dagsorden uanset politisk ståsted.

Er det tilfældige dispositioner, der har indflydelse på hvilke fag der finder vej på de enkelte skoler? Det tror jeg. Der skal snart nedsættes et studieretningsudvalg på skolen, som skal 'forhandle' sig frem til næste års udbud, og vi står over for at skulle ansætte en ny rektor. Får mediefag en plads på Tårnby Gymnasium? Vil Ørestad Gymnasium, som bliver vores nabo, opsluge vores potentielle elever, eller vil eleverne valfarte fra Vanløse med direkte metroforbindelse? Vil HUR omlægge trafikken, så også Tårnby Gymnasium bliver tilgodeset? Disse spørgsmål kan ikke besvares nu, så jeg bøjer fortsat græske gloser og læser oldtidskundskab.

-Kathrine Aggebo

KÆMP FOR DELETIMER - OG BLIV BEDRE RUSTET TIL REFORMEN

Er deletimer en realistisk mulighed for de nye mediehold på c-niveau, der på en række skoler er fyldt helt op til 28 elever? Og hvad skal deletimerne i givet fald bruges til?

Af ANNA TUXEN

PÅ SORØ AKADEMI får vi 20 deletimer (inklusive forberedelse) til rådighed. Selv om det ikke synes meget i forhold til tidligere, hvor vi har haft samme ordning som idræt, når elevtallet oversteg 24 elever, dvs. at holdet blev delt i praktikken (50 % af undervisningstiden), kan en deling af holdet på det nye c-niveau i kortere tid være en stor gevinst.

Der er trods alt en produktion mindre på c-niveauet sammenlignet med det gamle mellemniveau, og udstyrssituationen på en række skoler er blevet bedre. Billige pc-redigeringsprogrammer som *Let's edit* til godt 800 kr. og gode 3ccd-kameraer med Leica-linser eller lignende til 5-6.000 kr. gør det muligt på skolerne at have flere grupper i gang. Vi satser på at have seks-syv kameraer (dog af tre forskellige mærker) og seks digitale redigeringsenheder i det nye år. Det vil kræve stram skemalægning af udstyret på tre forskellige hold, men det må kunne lade sig gøre.

BRUG AF DELETIMER De væsentligste opgaver, der kan være svære at klare med hold på 28 elever er (1) introduktion til udstyret og (2) vejledning til eksamensproduktionerne.

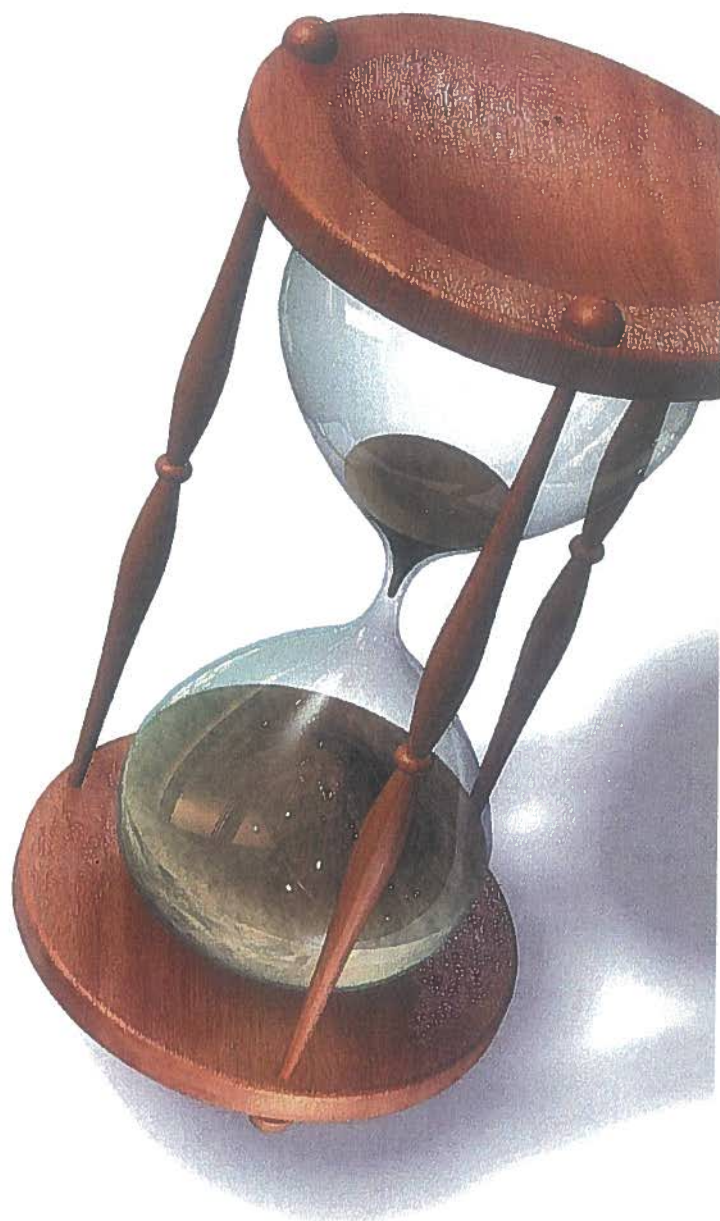
Mange af os har stadig flere kameratyper, og det er derfor svært at give introduktion til seks grupper på én gang. Da eleverne kun skal lave én større produktion er den basale instruktion særlig vigtig, og vi må sikre os, at alle elever magter teknikken og lærer at betjene udstyret ordentligt så skader undgås. Der kan meget vel ske skader på f.eks. slæder til dv-båndene, som Pauline Langhoff har erfaring for (CUT #079 s. 16), hvis eleverne ikke er fortrolige med udstyret, og der er ikke reservekameraer til rådighed når uheldet er ude. Hvis der er overskud til også at give eleverne lyd- og lyssætningsøvelser, er det også en oplagt måde at anvende deletimer på. Ofte har vi kun et enkelt lampesæt og få gode mikrofoner og det rækker i bedste fald kun til et halvt hold.

EKSAMENSPRODUKTIONER Eksamensproduktionerne er ofte vejledningskrævende, og det kan være svært at nå rundt til alle seks grupper med gode råd under udarbejdelse af manuskripter og storyboard. Denne proces kan holdets dansklærer hjælpe med til, men det er ikke muligt hos os, da holdet er samlet på tværs af studieretninger. Eleverne efterspørger især

vores hjælp til den sidste afpudsning af billede og lyd og det er svært at komme med kompetente råd til seks grupper på én gang. Da det forventes at en stor del af redigering og lydbearbejdning skal foregå i timerne, kan man med fordel dele holdet op så det er muligt at nå rundt til alle. Voice-over er f.eks. et problem i overfyldte lokaler.

ALLE KREATIVE FAG FÅR DELETIMER

Når jeg har rejst ønsket om deletimer på vores konference på SkoleKom har reaktionen ofte været, at det er der ikke timer til, og hvad med de andre fag. Svaret er ikke ligetil, men det er et spørgsmål om skolens prioritering, og det er derfor vigtigt at gå til rektor og forklare behovet. Deletimer er allerede udbredt i mange naturvidenskabelige fag, der - i lighed med mediefag - er apparaturkrævende, og det er et rimeligt krav også at stille til afvikling af de kreative fag. Derfor er mit råd at I kunne alliere jer med billedkunst og musik m.v. og gøre opmærksom på de pædagogiske fordele ved deletimer. Billedkunslærerne vil hos os anvende dem til et udstillingsprojekt og musik til samspilstimer.

SUPERSIZE MEDIEFAG

Hvad gør man for at holde styr på de mange hold, når logistikken driller, og der er alt for lidt udstyr, og alt for mange elever? CUT bringer et par gode råd til mindskelse af nogle af de irritationsmomenter, som mange af os vil rende ind i efter sommerferien.

Af RIE GRAVESEN

ET KIG PÅ SkoleKom-konferencen viser, at mange skoler har oplevet en stor søgning til mediefag, og de fleste af os vil efter sommerferien stå med et eller flere hold på 28 elever/kursister. På HFC-Efterslægten får vi fire hold. Det stiller unægteligt nogle krav til logistikken. Rundt omkring på skolerne er udstyrsituationen meget uensartet. Selv har vi fået en del midler i løbet af det sidste år.

På HFC-Efterslægten har vi ofte kørt med meget store filmhold. Dette år startede jeg således med 24 kursister på det ene hold, og 31 (!) på det andet. Da frafaldet på hf er stort generelt, skrumpede holdene dog ind undervejs, således at hhv. 16 og 26 kursister blev indstillet til eksamen. Men undervejs har alle disse kursister jo skullet lave pilotprojekter og påbegynde eksamensprojekter, så der har været rigeligt at se til. Heldigvis har jeg haft en meget engageret lærerkandidat i år, Michael Peddie, og det har været en stor hjælp i de perioder, han ikke har været væk på sidefagsupplering.

Hvad skal man så tage højde for? Jeg vil ikke påstå, at jeg har alle svarene herpå, men jeg vil prøve at slå ned på nogle centrale områder. Det der oftest forekommer stressende for mig ved de store hold er

spørgsmål som "Hvem er det nu lige, der har mikrofonen?", "Vi er trætte af Viggo, der aldrig laver en dyt i gruppen!" og "Kan du ikke hjælpe os med at redigere i weekenden?" De adskiller sig næppe væsentligt fra de problemer, vi kender fra små hold, men der er bare mange flere Viggo'er og flere hænder, udstyret skal igennem.

HOLD STYR PÅ UDSTYRET Det ville selvfølgelig være ideelt, hvis hver gruppe rådede over ét kamera, mikrofon, stativ, lys osv. På mange skoler er det bare ikke tilfældet, og grupperne må deles om udstyret.

Jeg ved ikke, hvordan det er hos jer, men hvert år mangler jeg en strømforsyner, en mikrofon eller andet, og det er et stort arbejde at inddrive det igen. Jeg skriver selvfølgelig altid ned, hvem der låner hvad, men undertiden låner grupperne af hinanden uden lige at få sagt det til læreren. Vi vil desuden til næste år dels lave et elektronisk bookingsystem på Fronter (skolens konferencesystem), hvor man tjekker ind og ud, dels appellere kraftigt til, at det bliver brugt. Det skal også bruges til booking/afbestilling af redigeringstid, så tiden kan udnyttes maksimalt. Vi bliver tre medielærere til næste år, og det bliver logistikken ikke smidigere af.

KVALITET ELLER KVANTITET?

De indbyggede mikrofoner på vores kameraer er af svingende kvalitet, men på de store hold kan det være hensigtsmæssigt at benytte dem alligevel. Til c-niveauet vil jeg fremover hellere bruge pengene til, at hver eller hver anden gruppe kan råde over deres eget kamera, end på dyrt ekstraudstyr som eksterne mikrofoner. Så ved jeg, hvem der har lånt hvad, og kursisterne skal ikke holde styr på så mange løsdele. De, der vælger b-niveau det følgende år, bør dog have mulighed for at benytte mere avanceret udstyr, hvis pengene rækker.

GRUPPEDANNELSE UD FRA AMBITIONSNIVEAU

En del kursister finder naturligvis på forhånd sammen om en idé, når tiden for eksamensproduktionerne nærmer sig. Men med mange mennesker på holdet har jeg i stigende grad fundet det nødvendigt at understrege, at gruppedannelsen i lige så høj grad tager udgangspunkt i ambitionsniveauet.

Det nytter jo ikke at have en genial ide, hvis man glemmer at aftale, hvor mange kræfter man vil lægge i udførelsen af den. Som lærer er det nemmere at mægle, hvis man kan henvise til de aftaler der er indgået. Hvad angår gruppestørrelsen må vi nok se i øjnene, at seks personer undertiden kan blive nødvendigt. I år har et par af mine grupper været på seks personer; det har fungeret, om end det ikke er nogen ønskesituation. Et krav om logbogsføring kan dog mindske risikoen for, at der sker en ansvarsforflygtigelse.

RIGTIGE FILMLÆRERE
BRUGER SKOLEKOM
TILMELDING HOS OLE ØSTERGAARD

MENNESKEJAGT

Som dramaturgisk konstruktion er det ene menneskes jagt efter det andet grundlaget for talrige fiktionsfilm (og for så vidt også dokumentarprogrammer). Variationsmulighederne er udtømmelige, men der er stor forskel på, hvor dybt filmene trænger ned i de eksistentielle problemstillinger under konstruktionen.

Af OTTO PRETZMANN

I SKRIVENDE STUND går Lars von Trier til angreb på den dramaturgiske fingerfærdighed i nye, kritikerroste danske spillefilm som f.eks. *Brødre* (2004) og *Adams æbler* (2004). Hvor er den personlige nødvendighed blevet af? De fermt (over)konstruerede virkelighedsbilleder får et par timer til at gå, men fordamper hurtigt fra nethinden.

Relationen mellem den dramaturgiske formel og filmens indhold er imidlertid en klassisk problemstilling, som sikkert står til diskussion i filmundervisningen gang på gang. Således også på Dronninglund Gymnasium, og da budskabet fra årets filmhold lød "thrillere!", sammensatte jeg et forløb - ikke ud fra et tema, men ud fra en dramaturgisk formel, som umiddelbart forekom nært forbundet med thrilleren: menneskejagten.

CHASE-FILMS Titlen på forløbet er naturligvis hentet fra Alfred Hitchcocks *Menneskejagt* (*North by Northwest* 1959), hvis originaltitel ifølge instruktøren selv sammenfatter hele filmen: "there is no such thing as north-by-northwest on the compass. The area in which we get near to the free abstract in moviemaking is the free use of fantasy, which is what I deal in. I don't deal in that

slice-of-life stuff" (i samtale med Peter Bogdanovich, der i øvrigt netop kategoriserer *Menneskejagt* som en chase-film).

Christian Braad Thomsen ligger helt på linie med Hitchcocks egen opfattelse, når han karakteriserer filmen i kontrast til den dybe *En kvinde skygges* (*Vertigo*) fra året før som: "ren og blank overflade, vidunderligt fri for tyngende indhold (...) en rejse i suspense uden andet formål end rejsens frydefulde spænding".

Tilsyneladende er denne film altså et selvskrevet sted at slå sig ned, hvis man vil studere menneskejagten dramaturgi i "free abstract". Men Hitchcock ville ikke være Hitchcock, hvis ikke der stak mere under.

EUROPÆISK JAGT Vi åbnede imidlertid forløbet med Carol Reeds *Den tredje mand* (*The Third Man* 1949), igen en thriller, men selv for en umiddelbar betragtning på mange måder en kontrast til *Menneskejagt*. Dyster, centraleuropæisk, noir-iscenesat efterkrigstragik - mod spændings- og fantasilegen i vel- og ofte solbelyste widescreen- og Technicolor-billeder fra Amerikas wide-open-spaces i by såvel som på land. *Den tredje mand* virker også mere indholdstynget, selv om manuskriptforfatte-

MENNESKEJAGT (NORTH BY NORTHWEST 1959) & MANDEN UDEN NAVN (THE BOURNE IDENTITY 2001)

ren Graham Greene i udgangspunktet vurderede projektet til at være "nothing more than an entertainment", og selv om de kvaliteter, filmen prises for, ofte er æstetisk bravour og virtuositet. Begge film har i hvert fald jagten på et menneske i centrum, en mystisk tredje mand (den tyske titel på Hitchcocks film er i øvrigt *Der unsichtbare Dritte*).

Doug Limans *Manden uden navn* (*The Bourne Identity* 2002) blev af Bo Green Jensen karakteriseret som "en klassisk formateret thriller" - "ingen spektakulære effekter, ingen metatekstuel selvironi, ingen pubertær pyntesyge".

Det kan tilføjes, at den Hitchcock-inspirerede film holder til flere gennemsyn og en tur igennem klasseværelset. Sammen med æstetisk prægnans rummer den mørke undertoner og giver megen resonans, når man sammenholder den med de her omtalte forgængere, som den matcher i virtuositet, om end næppe i kompleksitet.

THE END Det gælder for alle tre film, at jagten fortælmæssigt forløber i episoder, der forholdsvis klart afgrænses af personer eller locations. Det er film i tydelige kapitler. I de to sidste kommer vi vidt omkring, mens *Den tredje mand* borer sig længere og længere ned i sin Wien'ske setting. Det

gælder også, at den konkrete jagt udvikler sig til en metafor for en identitetsproblematik, som for de mandlige protagonister indebærer rolleskift og selvafløringer, intensiveret af en kvindes mellemkomst. I alle tre tilfælde involverer jagten en trussel mod kvindens eksistens - og forsøg på at redde (og vinde) hende. Det lykkes i de to sidste, men som bekendt ikke for Holly i Carol Reeds film.

Richard Raskin har i en dybtgående artikel (i p.o.v. nr. 2, dec. 1996) analyseret den berømte afslutning på *Den tredje mand* og dokumenterer herigennem, hvorfor manuskriptforfatteren Greene i reverens for Reeds geni måtte æde følgende ord i sig igen: "too light an affair to carry the weight of an unhappy ending". Filmen opnår bl.a. sin fylde og vægt gennem orkestreringen af den selvransagelse og de moralske dilemmaer, som Holly gennemløber i sin jagt på Harry Lime, hvis modstykke i plottet er det legitime samfunds repræsentant Calloway. Hvad betyder slutningen for balancen i filmens eksistentielle regnskaber? Det har kritikerne været uenige om.

Der er stof til megen diskussion (og analyse), når man sammenholder de tre films slutninger (*Bourne*-filmens er ganske vist fad og ikke i niveau med resten af filmen, og derudover kun afslutning

Apocalypse Now

DOMMEDAG NU (APOCALYPSE NOW 1979)

på første del af en trilogi). Men også i deres fremstillinger af relationen mellem protagonist (søn) og repræsentant(er) for den legitime magt (far). Her er der et par bitre pointer hos Hitchcock, og i Doug Limans film er CIA-agenterne en bande af mordere. Filmhistorisk kan man her følge en linie fra Caligari/Cesare til Chris Cooper (og bag ham Brian Cox)/Matt Damon.

IT'S ALL COMING BACK TO YOU

"Holly, what a silly name!" Og det bliver ikke meget bedre hos Hitchcock, hvor hovedpersonen hedder Roger. O. Thornhill - ROT, som hans brand lyder, med den tilføjelse at der ikke gemmer sig et navn bag det midterste initial (vist også en hilsen til David O. Selznick). Jason Bourne har slet ikke noget navn - og heller ingen hukommelse. "Now it's all coming back to you!" lyder det forhåbningsfuldt et par gange - en replik, der suger ildevarslende medbetydninger til sig.

Identitetsproblematikken er iøjnefaldende i alle tre film, men jo kun interessant, fordi det lykkes den at slå rod og vokse sig stærk i den grundlæggende dramaturgiske formel. Og omvendt: formelen fungerer kun i kraft af sin evne til at give næring til vedkommende eksistentielle perspektiver.

Hvis dette er tilfældet, sætter det sig selvfølgelig også igennem i de æstetiske valg, så de opleves tætte og nødvendige. Menneskejagtens suspense-sekvenser iscenesættes af Doug Liman med centrum i hukommelsestabets labilitet. Zürich-sekvensen og senere sekvensen i Jasons pariserlejlighed er oplagte emner for næranalyse. Hitchcock varierer i sine suspensesekvenser skuespils- og rollespilstemaet med fokus i Rogers identitetsdannelse. Den tilsyneladende nonsensitel rummer en allusion til Hamlets monologer - men det skulle den gamle nok vare sig for selv at antyde.

Den virtouse titelsekvens i *North by Northwest*

afføder følgende beundrende kommentar fra manuskriptforfatteren Ernest Lehman (på dvd-udgaven): "Look! - the way they (titlerne) blend into reality".

Konklusionen på analysen af de tre thrillere blev da også, at menneskejagterne ikke lader sig dressere "in free abstract", men kun fordi de formidles med kunstnerisk og eksistentiel nødvendighed (uanset f.eks. Hitchcocks efterfølgende erklæringer).

De tre omtalte film udgjorde forløbets hovedstamme, men vi fulgte også formlen i to sidegrene: John Fords *Forfølgeren* (*The Searchers* 1956) og Polanskis *Chinatown* (1974). Coppolas *Dommedag nu* (*Apocalypse Now* 1979) ville også have været interessant i sammenhængen, men der er mange andre muligheder. En lille subtematisk ekskurs (med udgangspunkt i Limans film) til biljagtens fænomologi inddrog citater fra *Bullit* (1968) og *The French Connection* (1971).

CUT #080

DEADLINE CUT #081
24. OKT. 2005

FOTOMODELLER JAGES STADIG

Da Michael Powells *Peeping Tom* havde premiere i 1960 fik den katastrofale anmeldelser og lagde instruktørens karriere i ruiner. Først 20 år senere begyndte kritikerne at få øjnene op for dette psykologiske mesterværk. Filmen havde sin første egentlige repremiere på laserdisc, forsynet med et spændende kommentatorspor af den feministiske filmteoretiker Laura Mulvey. Begge dele er nu gjort tilgængelig i en flot og anbefalelsesværdig dvd-udgave fra amerikanske Criterion.

AF MARTIN HOULIND

DVD-MEDIET ER SOM skabt til såkaldte audio-essays a la det filmteoretiker Laura Mulvey leverer på Criterion's udgave af Michael Powells *Peeping Tom*. Udover en flot 16:9-dvd-udgave af en aldrende filmklassiker får vi også alle guld-kornene serveret på et ekstra kommentatorspor skrevet og indtalt af Mulvey (det er hende med bogen *Visual Pleasure and Narrative Cinema*).

Og hun ved, hvad hun taler om; hun kommer ind på filmhistoriske fakta om instruktør Michael Powell og manuskriptforfatter Leo Marks, kulturhistoriske facetter ved 50ernes London, hvor filmen er optaget, men hun analyserer også filmen stilistisk (hold øje med den røde farve!) og tematisk ud fra sine freudianske filmteorier, hvor mænd begærer kvinder, mens kvinderne gerne lader sig begære, og filmens voyeurisme udvikler sig fra perversion til en skræmmende sadisme, som vi filmseere tvinges til at tage del i.

DET PERVERSE SYN Mulvey forklarer, hvordan "The opening of *Peeping Tom* is structured around a series of fragmented scenes focusing on different facets of voyeurism. It explicitly addresses the sexual pleasure of looking and its place in our culture and in the cinema, but the series of looks in the opening sequences and the audience's enforced complicity also distances the spectator, and the film ironically reflects on the way that the pleasure of looking is assumed to be male. It is built around an opposition of woman display-

ed as spectacle, moulded and fashioned for the male gaze."

Ironisk nok er det jo netop den unge kvinde, Helen, på etagen neden under Mark Lewis' uhyggelige ungkarlehybel, der er mest nysgerrig efter at kende hans hemmelighed, og som yderst påtrængende forsøger at løfte sløret for hans baggrund, personlighed og det afsidesliggende, mørklagte fremviserrum. Hun er på én gang "peeping tom" og filmens fortællelemæssige fremdriftsmiddel i mødet med Mark Lewis.

KAMERAET SOM JEG Mulvey bruger gentagende gange udtrykket "camera eye" om filmens subjektive kameraindstillinger med sigtekortet, der skal forestille at være optaget i smug af Mark Lewis til hans personlige dokumentar. I en freudiansk sammenhæng er det jo vældig interessant, fordi "camera eye" lyder som "camera I" - filmkameraet bliver netop en del af Mark Lewis og træder i stedet for hans eget 'jeg'. Der er ingen rigtig Mark Lewis uden for de snurrende filmkameraer og -lærredet.

Netop den freudianske analyse er oplagt. Ifølge Mulvey planlagde Michael Powell og hans manuskriptforfatter, Leo Marks, selv filmen som et studie i Freud, men "News about John Huston's film *Freud - the Secret Passion* stopped their project in its tracks. Instead Leo Marks suggested a story about a young man with a camera who kills the women he photographs. Powell says: 'For me he wasn't so much a diabolical murderer. He was a camera man.'"

FOTOMODELLER JAGES (PEEPING TOM 1960)

FILMEN SOM FILM

Mere filmhistorisk kommer Mulvey desuden ind på Michael Powells forkærlighed for Fritz Lang og tysk ekspressionisme, ligesom hun kommenterer *Peeping Toms* tilhørsforhold i den engelske, gotiske gyserfilmstradition. Det er både interessant og inspirerende, og det fungerer forbavsende godt i forhold til andre kommentatorspor på især nyere film, hvor instruktøren selv udlægger (og ødelægger) sin film med sine kommentarer. Det er ikke spontant men godt planlagt, og som seer og lytter kan man hele tiden følge med i kommentarerne til de enkelte scener, indstillinger, klippemetode - og man får lyst til at vide mere.

Mulvey dykker ikke direkte ned i *Peeping Toms* metafilmiske aspekter; det må man selv stykke sammen fra de løbende kommentarer. Under forteksterne, hvor Mark Lewis genser filmens første kvindemord på 16mm-udstyret fortæller Mulvey: "The story is showing us an extreme, a perversion, but it also reflects outwards onto the cinema's instant fascination with looking and the ease with which it can make peeping toms of us all. The credits superimposed on the 16mm projection are a reminder that the makers of *Peeping Tom* are also on their side complicit. The name of the director of photography is superimposed on the climax of the sequence, and the name of the director is superimposed on the projector."

Michael Powell medvirker selv i en smalfilmssekvens; han spiller Mark Lewis' far, mens Powells egen søn spiller Lewis som dreng. Det giver filmen en helt unik og ubehagelig atmosfære, som understreges af manuskriptforfatterens eget navn

er en spejlvending af hovedpersonens: Leo Marks >< Mark Lewis!

Der er enormt mange af disse underfundige "puns", og Mulvey er god til at udpege dem, men fletter dem desværre ikke sammen til en egentlig analyse. (I en scene beder Mark Lewis f.eks. en af fotomodellerne om at "Look at the sea" - altså "Look at the see"!

Andre scener tager udgangspunkt i selvbevidste parodier af autentiske personers virke i den engelske filmindustri - f.eks. er en af *Peeping Toms* filmstudiebosses, John Jarvis, en tro parodisk kopi af virkelighedens John Davis, der var chef for Pinewood Studio, og som ikke var Michael Powells kop te. Davis takkede nej til at producere *Peeping Tom*.)

DVD'ENS INDHOLD

Udover en fantastisk film og et af de bedste kommentatorspor, jeg endnu har hørt, leveres Criterion-udgaven med dokumentaren, *A Very British Psycho*, der giver et noget dystert og mystifistisk portræt af manuskriptforfatteren Leo Marks, men *Peeping Toms* stormomsuste lancering berøres også. Det er under alle omstændigheder en lødigt og seværdigt dokumentar produceret af engelske Channel 4.

Dvd'en byder endvidere på den originale biografrailer, og hele herligheden kan varmt anbefales til alle os, der har *Peeping Tom* stående hjemme på hylden i en eller anden kedelig, slidt vhs-udgave tappet fra tv i tidernes morgen. Den fås bl.a. igennem Laserdisken i Aalborg og København, men også noget billigere på nettet hos f.eks. www.cdwow.com.

STØRRE SKRIFTLIGE OPGAVER & EKSAMENSPRODUKTIONER

AF HANS OLUF SCHOU

DER ER I grunden ikke så meget nyt at skrive om de større skriftlige opgaver for denne årgang. Der er ikke de store nyheder med hensyn til fordelingen mellem film- og tv-opgaver eller mellem temaer og instruktører, og karakterniveauet var jævnt.

OPGAVEFORMULERINGER

Men lidt kunne der måske godt skrives, nemlig om opgaveformuleringerne, som jo skal være meget præcise og klare, for at eleverne ikke skal gå galt i byen, og her kunne der måske være grund til et par bemærkninger. For selv om konceptet for SSO ændrer sig i gymnasiet, hvor eleverne nu har bedre muligheder for at skrive i medieemner, både fordi mediefag kan være med i en studieretning, og fordi dansk har fået en klart tydeligere medieprofil, så kan eleverne stadig skrive enkeltfagligt i hf, selv om der skal tilstræbes en flerfaglig perspektivering. Så der er altså stadig god grund til at vi forholder os til sagen. Det bliver også i den kommende vejledning nøjere præciseret, hvilke krav der vil være til lærerens vejledning og til opgaveformuleringer.

Med hensyn til de opgaveformuleringer, vi skriver til eleverne nu, er det vigtigt, de er klare og umisforståelige og ikke blander de taksonomiske niveauer sammen eller 'lokker' eleverne til at starte 'forkert'. Jeg sætter bevidst noget i citationstegn, for der findes selvfølgelig ikke kun én bestemt måde at skrive en opgaveformulering på, men formuleringerne skal indeholde præcise krav til analyse, tolkning og perspektivering, og det skal være i den rækkefølge.

Det er f.eks. ikke en god idé at bede eleven tage udgangspunkt i beskrivelsen af en instruktør med mindre det er bestemte karakteristika ved instruktøren, der skal arbejdes ud fra. Hvis det ikke er præciseret, vil det ofte lede eleven til at skrive en masse irrelevant og overflødig stof om instruktøren i stedet for at bruge opgaven til at analysere og fortolke værker af instruktøren.

Alle opgaveformuleringer skal indeholde krav om næranalyse og tolkning, og der skal være krav om perspektivering, selv om dette mange gange med fordel kan indeholdes i en åben formulering, der

giver eleven mulighed for at vise selvstændighed.

De fleste opgaveformuleringer indeholder disse elementer i forskellige variationer, men det er vigtigt at holde fast i, hvor vigtigt det er for eleven både med en god vejledning og en opgaveformulering, som fastholder kernen i faget.

EKSAMENSPRODUKTIONER

Med hensyn til bedømmelse af eksamensproduktioner, som jo er i fuld gang, mens dette skrives, så kan der være god grund til endnu engang at få en diskussion af bedømmelseskriterierne. Vi skal i løbet af efteråret også have diskuteret, hvad vi gør ved de 'små' produktioner, som vi får på c-niveauet, hvor vi må sætte kravene ned uden at sænke niveauet for faget som helhed.

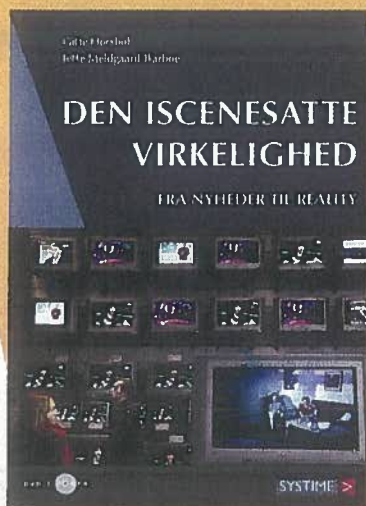
Men der er også grund til at diskutere bedømmelseskriterierne i lyset af, at en tiltagende del af vores elevproduktioner laves på forskellige digitale systemer, som kan meget, og som findes andre steder end på skolen.

Jeg har f.eks. haft 5 ud af 13 produktionsgrupper, der har redigeret hjemme eller steder de kendte med et godt/bedre udstyr end skolens. Det er der kommet nogle temmelig avancerede produktioner ud af - heldigvis med gode historier, som jeg selvfølgelig har 'godkendt' på storyboard, og derfor har styr på den del af selvstændigheden.

Jeg håber, vi får lejlighed til at diskutere dette i løbet af den kommende sæson, hvor vi forhåbentlig også kan sige velkommen til en del nye lærere i faget.

Vi holdt for niende gang vores elevfilmfestival på Viby Amtsgymnasium og hf, og det slår mig hver gang vi har det lange jury-møde, hvor vi fordeler de 12 priser, at det er meget lærerigt at lytte til og blive klog af andres syn på ens egne elevers produktioner, og det gælder vel også til eksamen, at vi er der ikke for at undskylde og beskytte dem, men for at give dem en reel og fair bedømmelse og karakter.

SYSTIME

DEN ISCENESATTE VIRKELIGHED – FRA NYHEDER TIL REALITY

Den iscenesatte virkelighed – Fra nyheder til reality handler om tv's fremstilling af virkeligheden, som vi møder den i danske nyheds- og dokumentarudsendelser. De senere års tv har generelt båret præg af, at skillelinien mellem det at oplyse og det at underholde er ved at nedbrydes. En af konsekvenserne af dette er, at også de klare skillelinier mellem hovedgenrerne fakta og fiktion er gået i opløsning. Med bogen følger en dvd, som indeholder relevante programeksempler.

Gitte Horsbøl og Jette Meldgaard Harboe

Bog (96 sider) og dvd: kr. 260,-

v/ køb af min 30 stk. på samme ordre: kr. 148,-

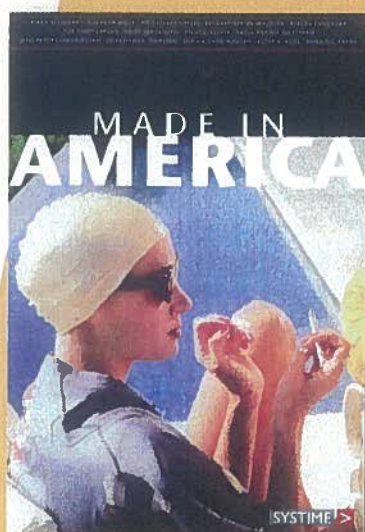

DET GRAFISKE UDTRYK I MULTIMEDIEDESIGN

Det grafiske udtryk i multimediedesign bruger mange og alsidige eksempler på, hvorledes teori og arbejdsmetoder kan føre til kreative løsninger. Bogen kommer rundt om en række af de emner, der bør være almen viden hos enhver grafiker og designer. Den lægger op til debat og opfordrer læseren til at udvælge enkelt områder, hvor man fordyber sig mere.

Jesper Christensen

Bog (208 sider) og cd-rom: kr. 240,-

MADE IN AMERICA

Made in America er en antologi om det sidste årtis amerikanske film skrevet af anmeldere, akademikere og praktikere. Til sammen giver de 14 artikler et nyt blik på det moderne Hollywood og inviterer læseren til et festmåltid af både delikate gourmetretter og forførende fed junk food. Bogen henvender sig først og fremmest til alle filmintersserede.

Red. Rikke Schubart og Heidi Jørgensen

Bog (264 sider): kr. 220,-

Priserne er ekskl. moms og gælder ved køb hos Systime.

ALMEN STUDIEFORBEREDELSE & MEDIEFAG

Mulighederne for mediefags samspil med andre fag i AS er mange, men intet er givet på forhånd. Der er stor forskel fra skole til skole og fra uddannelse til uddannelse. Rollen som gæstefag på sidelinjen er en oplagt mulighed til at vække elevernes interesse for de elektroniske medier og i det lange løb sikre mediefaget en fremtrædende plads på den enkelte skole.

Af HANS OLUF SCHOU

DET ER EN hektisk periode, vi er midt i, og det bliver ikke mere stille og roligt efter sommerferien. Det tror jeg vi alle mærker.

Vores fag går ind i en ny periode, hvor vi skal have et nyt niveau op at køre; vi skal tænke frem mod en ny eksamensform, som vi er lidt usikre på, fordi den ændrer den praksis, vi har afprøvet i mange år og været glade for - og vi skal indgå i nye sammenhænge i forbindelse med studieretninger og almen studieforberedelse.

Det er forskelligt, hvordan skolerne griber reformen an, og vi skal kunne forholde os til de forskellige rektors udspil og de nye strukturer vores fag indgår i. På nogle skoler får mediefag en central rolle i både grundforløb og almen studieforberedelse, mens andre skoler venter til studieretningerne med at give mediefaget en rolle, og så er der også skoler, hvor mediefag skal kæmpe for overhovedet at holde næsen oven vande og bevare en synlig profil.

HF & VUC På hf har mediefag nogle steder en vanskelig position, hvor det før var oplagt at mange hf'ere fik lyst til film og tv ved at gå på skolen og høre om faget, så skal de nu vælge faget tidligere, og det gør det vanskeligt.

Og på vuc er det helt galt flere steder, fordi kursisterne kan tage en samlet eksamen uden et praktisk-musisk fag, og det har betydet at der dårligt kan oprettes hold.

Så det er i virkeligheden svært på nuværende tidspunkt

at danne sig et samlet billede af, hvordan landet ligger for faget. Det ser meget forskelligt ud på skolerne, hvor man nogle steder mangler lærere til at undervise de mange nye medieklasser, mens man andre steder ikke har fået oprettet noget særligt - og så skal man ikke glemme, at det endelige valg af studieretning først finder sted op til jul, selv om det er mit indtryk, at den del af reformen bliver tolket meget forskelligt af rektorerne.

GÆSTEFAG Men hvad kan vi gøre for at være med i almen studieforberedelse, hvordan kan vi komme ind og være med i grundforløbets projekter, og hvad gør vi, hvis vi ikke rigtig er med? Det vil jeg forsøge at skrive lidt om ud fra egne og lidt andre erfaringer.

På nogle skoler ser det ud til at både mediefag og de andre kunstneriske fag er meget lidt eller slet ikke med til at præge AST i grundforløbet. Det giver selvfølgelig nogle frustrationer de steder, hvor man mener at de alligevel skal afgive 20 % af deres tid til faget, og det må løses gennem lokale forhandlinger med den enkelte rektor, som jo også på dette punkt har retten til at fordele, som han nu synes.

Jeg har hele tiden ment, at mediefag skal forsøge at præge de projekter og emner, der bliver skruet sammen i grundforløbet og senere.

På min egen skole bliver det i en form, hvor de kunstneriske fag kommer ind som 'gæstefag' eller supplerende fag i

de projekter, hvor vi kan bidrage til at belyse sagen, som jo skal være udgangspunkt for arbejdet, hvis man holder sig til grundtanken i AST.

AT ER DET SANDT? Vi har valgt et overordnet tema for grundforløbets AST, som vi har kaldt 'Er det sandt?' Her vil vi give eleverne en fornemmelse af at sandhed ikke er en entydig og fast størrelse, men at opfattelsen af hvad der er sandt ændrer sig over tid. Det er meningen at eleverne skal få en grundlæggende fornemmelse af fakulteternes opfattelser af sandhed og af hvordan de forskellige fakulteter vil undersøge en given påstands sandhedsværdi. I alle projektorløbene skal der således lægges op til en påstandsanalyse.

Det første projekt, ud af det første års fire projekter, bliver 'Den medieskabte virkelighed', hvor det bliver dansk, matematik og engelsk, der bliver de bærende fag, og hvor mediefag bliver det fag, der skal ind og supplere på medieanalysen. Forløbene skal jo række hen over i hvert fald to fakulteter, hvor matematik skal ind med en elementær statistisk belysning af det emne, der bliver valgt.

Det kunne være et emne, vi kalder 'Den medieskabte politiker', hvor man kunne tage udgangspunkt i tv-dokumentarerne, *Fogh bag Facaden* (2003) og *Lykketoft - finale* (2005) og man kunne inddrage tv's dækning af valgkampen hos Socialdemokraterne mellem Frank Jensen og Helle Thorning-Schmidt, hvor mange fik det indtryk at medierne skabte en nederlagsmyte omkring Frank Jensen og en tilsvarende fornyelses- og sejrsmite omkring Thorning-Schmidt.

Engelsk kunne gå ind med Michael Moores anti-Bush film *Fahrenheit 9/11* (2004) eller med noget om Blairs storhed og kommende fald - og mediefag kan sådan set komme ind på alle felter, men primært synes jeg vi skal ind og bidrage med næranalyse af programmernes narrative struktur og lære eleverne noget om, hvorfor der er brugt netop de filmiske virke-

hjelpefag

midler. Det er her vi kan bidrage til, at det bliver noget eleverne faktisk får noget ud af.

Og fordi vi er stærke på disse punkter, vil vi kunne bidrage til at deres interesse for en videre beskæftigelse med de elektroniske medier øges eller styrkes. Vi skal jo tænke på at styrke faget og vi må også gerne fungere som hjælpedisciplin, men vi skal også kunne indgå i det samlede AST-billede.

FREMTIDEN Det er svært at forudse, hvad der kommer ud af AST på længere sigt. Vi ved at undervisningsministeren har sine øjne skarpt fæstnet på denne nydannelse, som virkelig har tiltrukket mange ressourcer og tanker.

Det er muligt og vel også sandsynligt at konstruktionen vil blive ændret eller videreudviklet i løbet af de kommende år, men tankerne om større sammenhæng mellem fag og fakulteter i den gymnasiale undervisning vil ikke forsvinde, for så vil det møde modstand hos aftagerne, hvor der netop er brug for folk der kan forske og arbejde på tværs af traditionelle grænser.

Derfor skal mediefag være på banen, hvor vi kan komme til det - ikke nødvendigvis i kamp mod de andre kunstneriske fag, men for at vise fagets berettigelse og nødvendighed, for det er jo spændende at se, hvor mange emnemæssige sammenhæng og forløb vi kan være med i. Her har vi næsten kun konkurrence fra samfundsfag.

Så held og lykke med skolestart, grundforløb og AST fra august - og god sommerferie!

Fagkonsulent Hans Oluf Schou,
Vårkærvej 24, 8260 Viby J. Tlf. 86 11 93 11.
E-mail: hans.oluf.schou@skolekom.dk

UDVIDET MEDLEMSSKARE - ER DET EN GOD IDÉ?

Som en konsekvens af gymnasireformen har hhx og htx fået samme læreplaner - og fagkonsulent - som gymnasiet og hf, og vi har derfor i bestyrelsen diskuteret, hvorvidt vi i foreningen skal gøre det muligt for medlemmer af disse skoleformer at blive medlemmer på lige fod med mediefagslærere i gymnasiet og hf.

Af FORMAND LISBET BORKER

FILMFESTIVALER 2005 Der er indsendt en ansøgning om støtte på 30.000 kr. til Center for Børne- & Ungdomsfilm, som støttede festivalerne sidste år, men der er endnu ikke kommet svar.

Vi håber at kunne afholde den sjællandske festival i Filmhuset i København lørdag d. 12. november og den jyske festival lørdag d. 19. november. Tid for de to festivaler og sted for den jyske festival ligger imidlertid ikke fast, så hold øje med hjemmesiden og SkoleKom-konferencen for nærmere information.

EFTERUDDANNELSE Efteruddannelse har i indværende år primært formet sig som udviklingskurser med deltagelse af specielt inviterede deltagere. Ministeriets overordnede idé med disse kurser er, at de skal resultere i dels udvikling af undervisningsforløb og -materialer (tilgængelige via fagets hjemmeside og SkoleKom-konferencen), dels i en række afviklingskurser, som er åbne for alle foreningens medlemmer.

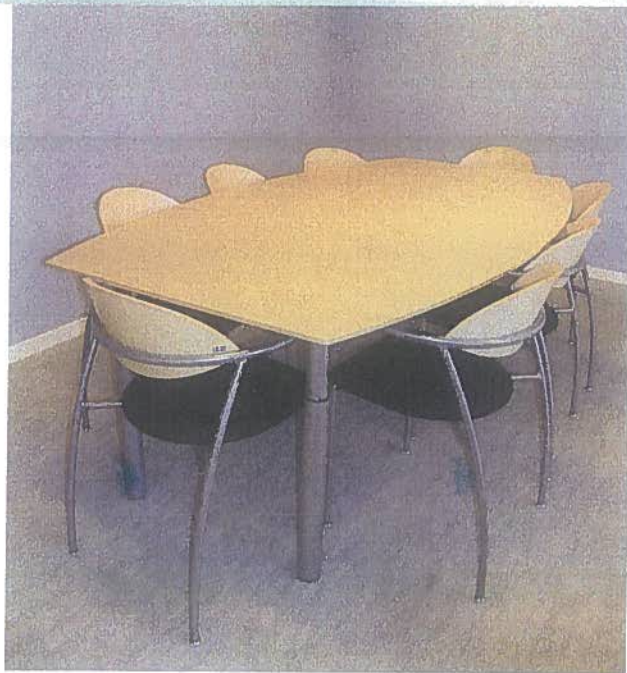
Det første af disse afviklingskurser vil sandsynligvis ligge i tilknytning til generalforsamlingen d. 1. oktober og handler om de nye niveauer og

nyt fagligt indhold i faget mediefag efter reformen (med hovedvægt på korte formater som reklamer, kampagner, musikvideoer og dokumentar).

Det forlyder, at der fra efteråret 2005 atter åbnes op for muligheden for at søge støtte til fagfaglige kurser via Undervisningsministeriet, så alt tyder på, at vi snart kan udbyde kurser, som i højere grad ligner de gode, gamle, velkendte, velbesøgte kurser.

GENERALFORSAMLING 2005 Der indkaldes hermed til ordinær generalforsamling lørdag d. 1. oktober kl. 15.00-17.30 på Københavns VUC, Gothersgade, København med følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Kassererens beretning
4. Beretning fra udvalg mv.
5. Behandling af indkomne forslag, herunder forslag til ændring af vedtægterne
6. Fastsættelse af næste års kontingent
7. Valg af bestyrelse mv.
8. Evt.

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal være formanden i hænde senest tre uger før generalforsamlingen, hvorefter den endelige dagsorden vil blive meddelt medlemmerne senest 14 dage forud for generalforsamlingen via fagets hjemmeside og SkoleKom-konferencen.

Som en konsekvens af gymnasireformen har hxx og htx fået samme læreplaner - og fagkonsulent - som gymnasiet og hf, og vi har derfor i bestyrelsen diskuteret, hvorvidt vi i foreningen skal gøre det muligt for medlemmer af disse skoleformer at blive medlemmer på lige fod med mediefagslærere i gymnasiet og hf.

Vi har imidlertid valgt at lægge denne beslutning ud til generalforsamlingen. Hvis vi vedtager at lukke op for medlemmer fra de andre skoleformer, kræver det nemlig også en ændring af vedtægterne samt en ændring af foreningens navn.

Bestyrelsen har i den forbindelse overvejet to forslag til nyt navn til foreningen, nemlig: 1. "Foreningen for Mediefagslærere ved de Gymnasiale Uddannelser" eller 2. "Medielærerforeningen for de Gymnasiale Uddannelser".

Der bliver altså nok at diskutere, så mød op d. 1. oktober og giv jeres besyv med!

GENERALFORSAMLING 1. OKT. 2005